

A honvédségi könyvtárak helyzete (2001–2005)

A Könyvtári Intézet Kutatási és szervezettefejlesztési osztálya 2006-ban vizsgálta a nem nyilvános könyvtárak helyzetét Magyarországon. A nyilvános könyvtárakról érthetően sok szó esett és esik; ám a nem nyilvánosak ritkán kerülnek reflektorfénybe. E tarthatatlan helyzeten kívántunk változtatni a könyvtárak helyzetének fölvezetésével.*

Ebben a munkában e cikk szerzője a honvédségi könyvtárakkal foglalkozott; eredményeit ezúton teszi közzé.

A honvédségi könyvtárak jogi helyzete

A honvédségi könyvtárakat nem szabályozza semmilyen különleges jogszabály, sőt belső rendtartás, szabályzat sem. Az ominózus 3/1975-ös KM–PM együttes rendelet alapján, ami a nyilvántartásról, a leltározásról és a törlésről szól, készítették egy belső utasítást annak idején, de ez csakúgy, mint maga a rendelet, elavult.

Egy utasításról tudható továbbá, hogy életben van: a 103/2002. (HK 30.) HM utasítás a tudományos információellátás rendjéről: meghatározza többek közt a Hadtudományi Szakirodalmi Integrált Információs Rendszer (HSZIIR) működési rendjét. (Erről bővebbet a *Jövő című* fejezetben.)

A vizsgálat módszertana

A honvédségi könyvtárak vizsgálatát megnehezíti, hogy kevés közös jellemzőjük van: közös a fenntartásuk, de különböző a funkciójuk. Vannak köztük csapatkönyvtárak, ezek közművelődési szerepet töltenek be, tulajdonképpen munkahelyi könyvtárak. Némely csapatkönyvtár átmenet a közművelődési és a szak-, sőt a tudományos könyvtár között. Van orvosi, börtönkönyvtár, művelődési ház könyvtára... A különböző funkciók mentén vizsgálandó, trendeket fölállítani még óvatosan sem lehet.

Problémát jelentett az adatszolgáltatás hektikussága is. Összesen 38 könyvtártól kaptunk jelentést legalább a vizsgált időszak (2001–2005) valamelyik két évében, de csak ötötől mind az öt évben, és további kilenctől négy évben (s ezek sem

* Lásd: Vidra Szabó Ferenc: Könyvtárak a büntetés-végrehajtási intézményekben. = 3K. 2007. 6. sz.; Tóth Máté: Múzeumi könyvtárak a statisztikai adatok tükrében (2001–2005). = 3K. 2007. 8. sz., illetve következő számainkat. – *A szerk.*

közöltek mindig minden adatot). Az összesen 14 könyvtár adatait kontrollcsoportként a táblázatok végére illesztettem.

A nem nyilvános könyvtárak kutatási programjának megfelelően a vizsgált időszak öt év (2001–2005). Ez elég hosszú idő volna a lehetséges tendenciák kikapartására. Azonban a legtöbb táblázatban az adatközlők szerény száma miatt az első év (2001) ignorálandó. Jó néhány táblázatban a második vizsgált évet sem szerencsés figyelembe venni: ekkor a bázisév 2003-ra tolódik. Sajnos, ezek a problémák megnehezítették munkámat.

Nem állt rendelkezésre belső felmérés a könyvtárak állapotáról, állományáról, használatgáról, csak a statisztika sovány adataira hagyatkozhattam. Ugyanis a könyvtárak a folyamatosan zajló haderőreform áldozatai (talán ha egy nyertes közülük). A döntés egy könyvtár összevonásáról vagy felszámolásáról a csapat (bázis stb.) összevonásának, illetve megszüntetésének függvénye, és nem a könyvtár sikerességét vagy sikertelenségét mutatja.

Mit lehet tenni ebben a helyzetben? Marad a statisztika mint vizsgálódási alap, ha mégoly bizonytalan eredményeket is hoz. Meg kívánván felelni a kutatási szempontoknak, minden összesített adatot közlök. Azonban az összedatok alapján nem vonható le következtetés. Az abszolút számokból nem lehet tendenciákat megállapítani; ingadozásuk leginkább az adatközlési kedv hullámzását jelzi. Mindenesetre közlöm őket – mutatóba. A néhány ingatag, de igazságtartalmat is hordozó következtetést az átlagokból lehet levonni.

Az összes könyvtár (jelzésük: MIND) átlaga alá két kontroll sort is beillesztettem. Ezek a legalább négy éven át adatot szolgáltató 14 könyvtár összesített és átlag adatait tartalmazzák (jelzésük: HUZ). Bízom benne, hogy a két átlagsor egymást támogatva mond valami lényegest a honvédségi könyvtárakról.

Kevés értelmét láttam a könyvtárak adataik alapján klasszisokba sorolni. A honvédségi könyvtárak, mint erről már szó volt, olyannyira elütő paramétereket mutatnak, hogy bizonyos igen önkényes csoportosításoknak kitéve sem mutatnak többet. Kivételt tettem a nyitvatartási idővel mintegy kísérletképpen: vajon meg tudok-e többet ebből a táblázatból? (Az itteni csoportosításnak legalább volt logikai alapja: a heti munkaidő.) Az eredményt ld. ott (a 4. számú táblázatban)!

A vizsgált könyvtárak

Tudományos és szakkönyvtárak (jelölve, ha huzamos adatszolgáltató [HUZ])

1. Honvédelmi Minisztérium Technológiai Hivatal Haditechnikai Könyvtár	HUZ	Budapest
2. Magyar Köztársaság Katonai Felderítő Hivatal Szakkönyvtár		Budapest
3. MH Összhaderőnemi Logisztikai és Támogató Parancsnokság Jobbik István Szakkönyvtár		Budapest
4. MH Támogató Ezred 1. Objektum Üzemeltető Osztály Tudományos Könyvtár	HUZ	Budapest
5. MH Térképész Szolgálat Könyvtár	HUZ	Budapest
6. MH 43. Vezetéstámogató Zászlóalj Könyvtár	HUZ	Székesfehérvár
7. MH Légierő Parancsnokság Szakkönyvtára	HUZ	Veszprém

8. MH Egészségvédelmi Intézet Tudományos Könyvtár	HUZ	Budapest
9. MH Kecskeméti Repülőkórház Tudományos Könyvtár		Kecskemét

Hibrid könyvtárak

(némely csapatkönyvtáraknak föl kell vállalniuk szakfunkciókat, pl. oktatási-kiképző könyvtárak vagy parancsnoksági könyvtárak)

MŰKÖDŐ HIBRID KÖNYVTÁRAK

10. MH Kinizsi Pál Tiszthelyettesképző Központ Könyvtára		Szentendre
11. MH Savaria Kiképző Központ Könyvtára		Szombathely
12. MH Híradó Parancsnokság Könyvtár		Nagytarcsa

HIBRID, A TÁRGYIDŐSZAKBAN MEGSZÜNT KÖNYVTÁRAK

A MEGSZŰNÉS ÉVÉVEL

13. MH Alföldi Kiképző Központ Könyvtára	2004	Szabadszállás
14. MH Tapolcai Kiképző Központ Könyvtár	2005	Tapolca

Csapatkönyvtárak

MŰKÖDŐ CSAPATKÖNYVTÁRAK

15. MH Támogató Ezred 3. Üzemeltető Osztály Könyvtár	HUZ	Budapest
16. MH Támogató Zászlóalj Könyvtár	HUZ	Budapest
17. MH 32. Bp. Őr- és Díszezred Könyvtár	HUZ	Budapest
18. MH 59. Szentgyörgyi Dezső Repülőbázis Könyvtára		Kecskemét
19. MH 5/62. Könnyű Lövészzászlóalj Könyvtár		Hódmezővásárhely
20. MH 37. II. Rákóczi Ferenc Műszaki Dandár Könyvtár		Szentes
21. MH 5. Bocskai István Könnyű Lövészdandár Könyvtára		Debrecen
22. MH 5. Bocskai István Könnyű Lövészdandár Vay Ádám Kiképzőbázis Könyvtára		Hajdúhadház
23. MH 24. Bornemissza Gergely Felderítő Zászlóalj Könyvtár		Eger
24. MH 86. Szolnok Helikopter Ezred Csapatkönyvtár, Szandaszőlős	HUZ	Szolnok
25. MH 25. Klapka György Könnyű Lövészdandár Könyvtár	HUZ	Tata
26. MH 64. Boconádi Szabó József Logisztikai Ezred Könyvtára		Kaposvár
27. MH Pápa Bázisrepülőtér Könyvtár		Pápa
28. MH 1. Logisztikai és Támogató Zászlóalj Könyvtár		Veszprém
29. MH 87. Bakony Harcihelikopter Ezred Szakkönyvtára		Veszprém

A TÁRGYIDŐSZAKBAN MEGSZÜNT CSAPATKÖNYVTÁRAK

A MEGSZŰNÉS ÉVÉVEL

30. MH 101. Szigetvári Zrínyi Miklós Vegyes Tüzérandár Könyvtára	2004	Pécs
31. MH 12. Légvédelmi Rakétadandár Könyvtára	2006	HUZ Győr
32. MH 25/88. Könnyű Vegyes Zászlóalj Könyvtár	2006	Szolnok
33. MH 40. Galga Vezetésbiztosító Ezred Könyvtár	2005	Aszód

Orvosi szakkönyvtárak

34. MH Balatonfüredi Kardiológiai Rehabilitációs Intézet Könyvtár		Balatonfüred
35. MH Hévízi Mozgásszervi Rehabilitációs Inté- zet Könyvtára		Hévíz

Börtönkönyvtár

36. MH Katonai Fogház Könyvtár	HUZ	Budapest

Közkönyvtár (művelődési ház könyvtára)

37. HM Kulturális Szolgáltató Kht. Stefánia Kultu- rális Központ Könyvtára	HUZ	Budapest

Múzeumi könyvtár

38. HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum Könyvgyűjtemény		Budapest

A vizsgálat nem terjedt ki mint országos szakkönyvtárra a Hadtörténeti Könyvtárra és Térképtárra; mint felsőoktatási könyvtárra a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem Egyetemi Központi Könyvtárra és a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem Bolyai János Katonai Műszaki Főiskolai Kar Repülőműszaki Intézet Könyvtárra.

A honvédségi könyvtárak néhány sajátossága

Arról már esett szó, hogy a funkciójukat tekintve a honvédségi könyvtárak igen változatos képet mutatnak, ezért nehéz közös sajátosságait megragadni.

A honvédség által fenntartott könyvtárak száma folyamatosan csökken az általános haderőreform következtében. Elsősorban a csapatkönyvtárak szűnnek meg, éppen az a legnagyobb csoport fogy, amiben több közös jellemzőt lehetne megragadni. Ez is nehezíti a kép fölvezetését.

A honvédségi könyvtárak helyzetének specialitásából következik, hogy nem nyilvánosak. Az egyik kivétel a Stefánia úti szabadidőközpont könyvtára: szerepét tekintve nem különbözik más, nem települési művelődési ház könyvtárától, amely területre is szolgáltat. A másik nyilvános könyvtár az MH Egészségvédelmi Intézeté; eleve kérdés, miért jelentkezett a Nyilvános Könyvtárak Jegyzékére.

A működés sikeressége vagy sikertelensége nem befolyásolja a könyvtár sorsát. Jól működőket is megszüntetnek pusztán az egységek átszervezése, összevonása folytán.

Az állomány terén az átszervezések veszteséget jelentenek (a szolgáltatások terén nem, mert a szolgálандó közönség, a katonák használói tömege is megszűnik, beolvad. leszerel.) Egyetlen nyertesről tudunk, a MH Összhaderőnemi Logisztikai és Támogató Parancsnokság Jobbik István Szakkönyvtárat följeljesztették (2004. november 24-én nyílt meg).

A csapatkönyvtárak tulajdonképpen közművelődési könyvtárak, szerepük gyakorlatilag csak szolgáltatás; s ennek van alárendelve az állomány. Éltetőjük az, hogy míg a katona otthon, még civilként közelébe sem menne a helyi települési könyvtárnak, addig itt szorgalmasan látogatja a helyőrségit, mert még mindig jobb, mint „főkázni” (a kövezetet felmosni)... Amúgy is kevés a szórakozási lehetőség. A csapatkönyvtárakban szakmai munkáról nemigen beszélhetünk. Erre nincs sem mód, sem szükség. Főleg ha a könyvtáros gyakran költözik, áttelepít...

A tudományos és a szakkönyvtárak közül viszont azért érint keveset az állományvédelem problémája, mert a szakirodalmi megújulás és lépéstartás nagyon fontos ezen a területen. A megőrző funkcióra szinte egyáltalán nincs szükség. Tipikusan nem jellemző a műemlékkönyvtár típusa; kivétel persze a nem vizsgált országos szakkönyvtár, a Hadtörténeti Könyvtár és Térképtár, valamint a vizsgálat körébe bevont HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum Könyvgyűjteménye.

A fogyatékosok ellátása – az intézmény jellegéből adódóan – nem jelent problémát; nincs szükség sajátos állományra, eszközökre és szolgáltatásokra.

Táblázatok és elemzésük

1. számú táblázat

Az adatszolgáltatók területi fekvése

MIND = 38 könyvtár

Budapest	Bács-Kiskun	Baranya	Csongrád	Fejér	Győr-Ménfőcsanak-Sopron	Hajdú-Bihar	Heves	Jász-Nagykun-Szolnok	Komárom-Esztergom	Pest	Somogy	Vas	Veszprém	Zala
12	3	1	2	1	1	2	1	2	1	3	1	1	6	1

A magyarországi intézményekhez hasonlóan a területi eloszlás Budapest-központú. Bács-Kiskun és Pest megye megerősíti ezt az érdekes tény: szintén központi fekvésűek a könyvtáraik. Mintha a végeket nem is kellene védeni. A meglepő Veszprém megye sok könyvtára; bár nyilván a Dunántúl védelmének központi fekvésű kulcsmegyéje. De akkor miért nincs egy keleti központ (mondjuk, Jász-Nagykun-Szolnok megyében)? A nyilvánosság szempontjából a táblázat érdektelen, a nyilvános könyvtárak Budapesten működnek mind (a ketten).

Szerepel-e a Nyilvános Könyvtárak Jegyzékén?

MIND = 38 könyvtár

	2001	2005
szerepel	1	2
nem szerepel	37	36

Par excellence nem jellemző adat. A hadsereg funkciójából kifolyólag félig-meddig titkos bázisokon működik; a könyvtárakba sem engednék be szívesen a civil látogatókat. Még afelől is vannak kétségeim, hogy használhatnám, csak úgy az utcáról az Egészségvédelmi Intézet könyvtárát, pedig az nyilvános.

Nyitvatartási óra/hét

MIND = 38, HUZ = 14 könyvtár

	2001	2002	2003	2004	2005	Változás (%) 2001–2005	Változás (óra) 2001–2005
MIND össz.	169	540	946	1009	884	523,08	+715
MIND átlag	34	32	31	31	30	88,24	-4
HUZ össz.	169	477	470	471	451	266,86	+282
HUZ átlag	34	34	34	34	32	95,31	-2

Az átlagok halk, kiegyenlített csökkenés felé mutatnak. Összefüggésben a könyvtárosok számával megállapítható, hogy azok gyorsabban fogynak, mint a heti nyitvatartási idő; tehát a maradék szakmunkaerő egyre nagyobb terhelésnek van kitéve. Ez eddig egybevág az általános könyvtári tapasztalattal, de még a magyarországi munkavégzési viszonyokkal is, ahol több munkanélküli mellett kevesebb állásban lévő többet dolgozik. De figyelemmel egyúttal a forgalmi adatokra, látható, hogy stagnáló beíratkozott olvasószám mellett a használatok száma egyenletesen, ám biztosan csökkent, a kölcsönzött dokumentumok száma pedig a felére esett vissza! A huzamos adatszolgáltatók (HUZ) átlagcsökkenése kisebb, de ellent nem mond a tendenciának.

Az általános viszonyokkal összevetve: mind az összes munkahelyi könyvtár, mind az összes magyarországi könyvtár átlagosan 18 órát tart nyitva egy héten; ehhez képest figyelemreméltó a honvédségi könyvtárak hosszú nyitvatartási ideje.

* * *

Nyitvatartási óra/hét
(klasszifikálva a legalább négy éven át megjelenő könyvtárakat)

HUZ = 14 könyvtár

	2001	2002	2003	2004	2005
	a könyvtárak száma				
20 óra alatt	1	2	2	1	1
21–40 óra között	4	11	11	12	13
40 óra felett	0	1	1	1	0

Egy kis kitekintés: a HUZ-könyvtárak besorolása a következő klasszisokba:

20 óra alatt: a heti munkaidő felét sem nyitva tartó könyvtárak: jó jel, hogy ide alig sorolódik könyvtár.

21–40 óra: a heti munkaidő felé közelítő nyitva tartású könyvtárak; szinte minden könyvtár ide soroltatott.

40 óra felett: a heti munkaidőn túl nyitva tartó könyvtár; az egy, amelyik ide tartozott, sajnos, 2005-re lecsökkentette nyitvatartási idejét.

A beszerzett dokumentumok száma

MIND = 38. HUZ = 14 könyvtár

	2001	2002	2003	2004	2005	Változás (%) 2001–2005	Változás (db) 2001–2005
MIND össz.	3705	14 361	21 366	21 653	13 946	376,41	+10 241
MIND átlag	926	845	712	698	498	53,77	-428
HUZ össz.	3705	10 636	10 985	6 133	7 983	215,47	+4 278
HUZ átlag	926	760	785	472	614	66,30	-312

Pontosan követhető: ahogy egyre kevesebb a pénz, és a könyveket, dokumentumokat egyébként is az egyéb áruknál jobban sújtó infláció, drágulás egyre nagyobb, úgy esik vissza a gyarapodás majd a felére. (Vö. az állománygyarapításra fordított összeg alakulásával a 11. táblázatban!) Ami, eltekintve az első két év adatától, amikor is az adatszolgáltatók száma alacsony volt, egy helyben topog; tehát nominálisan azonos összegből mindössze 54 százaléknyi könyvet tudnak beszerezni. Ha beszámítjuk az inflációt is, amely az adott időszakban mintegy 22 százalék (és tudjuk, ezt a könyvek drágulása meghaladta!), leszögezhetjük, hogy a gyarapodásvesztés a tárgyidőszakban 3/4-es. Kontrollcsoportunk, a HUZ adatszolgáltatók kisebb arányú veszteséget szenvedtek el a beszerzés terén; de számaik pontosan mutatják az irányt: a 33 százalékos süllyedés, hozzászámolva az inflációt, azt jelenti, hogy a beszerzés a felére esett vissza a „biztos adatközlők” körében is!

A honi átlaggal összevetve: a munkahelyi könyvtárak messze a honvédségek alatt teljesítenek a beszerzés terén (280 db/könyvtár). A magyarországi összes átlaga azonban 721 db könyvtáranként! Igaz, ez az adat tartalmazza az óriás szakkönyvtárakat, a nemzeti könyvtárat, a FSZEK-et is; ehhez képest nem is rossz a honvédség által fenntartott könyvtárak átlagdarab-száma.

6. számú táblázat

Helyben lévő állomány

MIND = 38, HUZ = 14 könyvtár

	2001	2002	2003	2004	2005	Változás (%) 2001–2005	Változás (db) 2001–2005
MIND össz.	154 313	445 254	762 962	771 719	684 380	443,50	+530 067
MIND átlag	30 863	26 191	25 432	23 385	23 599	76,46	-7 264
HUZ össz.	154 313	375 933	371 515	380 779	385 606	249,89	+231 293
HUZ átlag	30 863	26 852	26 537	27 199	27 543	89,24	-3 319

A biztos leépülés elsősorban a csapatkönyvtárakat érintette: a tudományos könyvtárak (leszámítva az érthető selejtezést, pl. az MH Egészségvédelmi Intézet Tudományos Könyvtárában) megtartották állományukat, bár mennyiségi növekedést nem mutatnak. Most igazán fontos a négy vagy öt éven át adatot szolgáltatók vizsgálata: ugyanis pontosan felerészben szak-, illetve tudományos könyvtárak. Ez a tény lehet az oka, hogy sokkal kisebb mérvű a csökkenés körükben (hiszen a másik hét könyvtár csapatkönyvtár vagy közkönyvtár).

7. számú táblázat

A használók számára fenntartott számítógépek

MIND = 38, HUZ = 14 könyvtár

	2003	2004	2005	Változás (%) 2001–2005	Változás (db) 2001–2005
MIND össz.	15	29	65	433,33	+50
MIND átlag	1,67	1,93	3,10	185,63	+1,43
HUZ össz.	13	16	46	353,85	+33
HUZ átlag	1,86	2,00	3,54	190,53	+1,68

A honvédségi könyvtárakat egészében tekintve jellemzően inadekvát adat. Mindamelllett megállapítható, hogy az összadat impozáns növekedése feletti örömmel lehűti az átlag szerényen emelkedő volta. Próbálkozzunk a tudományos és hibrid könyvtárak adataival:

* * *

Számítógép a tudományos és szakkönyvtárakban

MIND = 17, HUZ = 6 könyvtár

	2003	2004	2005	Változás (%) 2001–2005	Változás (db) 2001–2005
MIND össz.	9	22	20	222,22	+11
MIND átlag	1,29	1,83	2,22	172,84	+0,94
HUZ össz.	7	10	10	142,86	+3
HUZ átlag	1,40	1,67	1,67	119,05	+0,27

Mindenesetre ez már valamit mondó adat. A szakszerepet is játszó és tudományos könyvtárakban az emelkedés biztos (de korántsem olyan lenyűgöző). Meg erősít véleményemben a HUZ- adatküldők idevonatkozó adata.

9. számú táblázat

**A használók számára fönntartott
internetes számítógépek**

MIND = 38, HUZ = 14 könyvtár

	2003	2004	2005	Változás (%) 2001–2005	Változás (db) 2001–2005
MIND össz.	10	19	50	500,00	+40
MIND átlag	1,25	1,36	2,78	222,40	+1,53
HUZ össz.	8	10	39	487,50	+31
HUZ átlag	1,33	1,43	3,55	1,86	+2,21

(Ld. az 7. táblázathoz írottakat!) Továbbá e helyt is elvégeztük a szűkebb körre (a tudományos és vegyes könyvtárakra) nézve a vizsgálatot:

10. számú táblázat

**Internetes számítógép a tudományos
és szakkönyvtárakban**

MIND = 17, HUZ = 6 könyvtár

	2003	2004	2005	Változás (%) 2001–2005	Változás (db) 2001–2005
MIND össz.	9	17	14	155,56	+5
MIND átlag	1,29	1,42	1,56	120,89	+0,27
HUZ össz.	7	9	10	142,86	+3
HUZ átlag	1,40	1,50	1,67	119,05	+0,27

Mind a számítógépek, mind az internetes számítógépek esetében az összzadat, illetve annak átlaga nem használható adat. Mégis kitapintható a lassú, de biztos növekedés tendenciája, ha a vizsgálat körét szűkebbre húzom, csak a tudományos és hibrid könyvtárak számait elemezve.

A 7–10. táblázat alapján elmondható: a magyar viszonyokkal összevetve, a munkahelyi könyvtárak átlagának (1,6 számítógép, ebből 1,3 internetes) több, mint a kétszerese, amit a honvédség nyújt könyvtárlátogatóinak. Az összes magyarországi könyvtárban ez az átlag már közelíti, de nem éri el a honvédségi könyvtárak magas átlagát. Nincs még egy könyvtártípus – leszámítva a nemzeti könyvtárat, ami ön maga is egy típus – ahol ennyi számítógép, illetve internet várna a használókat!

11. számú táblázat

Az állománygyarapítás összege (eFt)

MIND = 38, HUZ = 14 könyvtár

	2001	2002	2003	2004	2005	Változás (%) 2001–2005	Változás (eFt) 2001–2005
MIND össz.	13 245	33 866	44 698	46 660	41 178	310,89	+27 933
MIND átlag	3 311	2 258	1 596	1 555	1 584	47,87	–1 527
HUZ össz.	13 245	30 487	26 370	26 747	28 243	213,24	+14 998
HUZ átlag	3 311	2 345	2 028	2 057	2 354	71,08	–958

A kép a stagnálásé: az első két év magas számai csak azt mutatják, hogy az akkori kevés adatközlőnek szép gyarapodása volt. Ha 2003-at tekintenénk bázisévnek, a ráfordítás nominális összege változatlan volna, sőt huzamos adatszolgáltatóink esetében kis emelkedést is mutatna. A honvédség mindent megtett e téren, amit tehetett: nem vont el pénzt (igaz, nem is emelt keretet, kompenzálандó a pénzromlást). Legalább négy éven át adatot szolgáltató könyvtáraink aláhúzzák ezt az eredményt.

A honi viszonyokkal összevetve: a munkahelyi könyvtárakban költött átlag összeg 600 százalékát, az összes magyarországi könyvtár átlagának 140 százalékát fordítják a honvédségi könyvtárak beszerzésre. Az első százalékos adat nem csodálható, lehetnek előzőleg is fogalmaink a munkahelyi könyvtárak csapnivaló el-látottságáról... Ám a magyarországi átlag ekkora meghaladása lenyűgöző.

12. számú táblázat

Felsőfokú végzettségű könyvtáros

MIND = 38, HUZ = 14 könyvtár

	2001	2002	2003	2004	2005	Változás (%) 2001–2005	Változás (fő) 2001–2005
MIND össz.	4	11	21	19	17	425,00	+13
MIND átlag	2,00	1,57	1,24	1,27	1,21	60,50	–0,79
HUZ össz.	4	11	10	10	11	275,00	+7
HUZ átlag	2,00	1,57	1,43	1,43	1,38	68,75	–0,63

Ne tévesszen meg senkit a növekmény mértéke; az első évet ez esetben különösen nem érdemes figyelembe venni az adatközlők szerény volumene miatt. 2002-től az átlagot tekintve lassú csökkenés jellemzi a honvédség könyvtárait – ami a haderő-átalakítás, folyamatos leépítés következménye; ennek ellenére kiváló eredmény a könyvtárankénti 1,2 felsőfokúan képzett könyvtáros (ez az érték a huzamos adatközlők táborában majdnem 1,4)!

13. számú táblázat

Összes alkalmazott

MIND = 38, HUZ = 14 könyvtár

	2001	2002	2003	2004	2005	Változás (%) 2001–2005	Változás (fő) 2001–2005
MIND össz.	13	35	53	50	38	292,31	+25
MIND átlag	3,25	2,06	1,71	1,52	1,31	37,42	-1,94
HUZ össz.	13	29	29	26	21	161,54	+8
HUZ átlag	3,25	2,07	2,07	1,86	1,50	46,15	-1,75

Az alkalmazottak száma határozott csökkenést mutat, nyilván az általános haderőreform (haderőcsökkentés) melléktermékeként. Pozitívum, ha szabad ezt mondani, hogy a leépítések láthatólag az egyéb alkalmazotti gárdát sújtják elsősorban, s kevésbé a szakalkalmazottakat (a könyvtárosokat).

14. számú táblázat

Könyvtáros (Teljes munkaidőre átszámított létszám)

MIND = 38, HUZ = 14 könyvtár

	2001	2002	2003	2004	2005	Változás (%) 2001–2005	Változás (fő) 2001–2005
MIND össz.	11,50	28,76	43,50	44,00	34,50	300,00	+23
MIND átlag	2,88	1,92	1,61	1,38	1,23	42,70	-1,65
HUZ össz.	11,50	25,76	25,50	22,50	19,50	169,57	+8
HUZ átlag	2,88	1,98	2,13	1,73	1,50	52,17	-1,38

Erről a táblázatról ugyanaz mondható el, ami a felsőfokon képzett könyvtárosok számát közlő 12-es számú táblázatból. A növekedés megtévesztő; az első évet nem szabad figyelembe venni az adatközlők csekély száma miatt. 2002-től az átlagot tekintve a másik táblázathoz képest nem is olyan lassú csökkenés jellemzi a honvédség könyvtárait – ami a haderő-átalakítás, a folyamatos leépítés hozadéka; ennek ellenére kiváló eredmény a könyvtárankénti 1,2 felsőfokúan képzett könyvtáros (ez az érték a huzamos adatközlők táborában eléri az 1,5-öt)!

Az országos viszonyokkal összevetve: a munkahelyi könyvtárak átlagát (1,29) kicsivel meghaladja a honvédség fenntartotta könyvtárak átlaga; az összes magyarországi könyvtár átlagától (1,96) viszont kissé elmarad.

Beíratkozott olvasó

MIND = 38, HUZ = 14 könyvtár

	2001	2002	2003	2004	2005	Változás (%) 2001–2005	Változás (fő) 2001–2005
MIND össz.	1671	6828	11 530	11 271	10 144	607,06	+8 473
MIND átlag	334	402	427	364	362	108,38	+28
HUZ össz.	1671	5336	5 111	5 275	5 354	320,41	+3 683
HUZ átlag	334	381	426	406	412	123,23	+78

A beíratkozott olvasók száma csak látszólag nőtt, erre mutat, ha figyelemmel vagyunk egyúttal a használati mutatókra is. Az első vizsgálatba bevont év adata kevés (öt) adatközlő átlaga: bázisévnek érdemes 2002-öt tekinteni (17 adatszolgáltató). Így véve már más a „leányzó fekvése”, 90 százalékos a teljesítmény. Kérdés, miért nem nagyobb az esés, hiszen a személyes használat is és a kölcsönzés, főleg az utóbbi jóval kevesebb lett. Talán a csapatkönyvtárak specialitása, hogy a későbbiekben könyvtárat nem használó honvédek is könnyen beíratkoznak az elején (jó időtöltés). Alátámasztja ezt a legalább négy éven át adatot küldő könyvtárak adatgömbjeje is. Valóban, az egyedi adatokat görcső alá véve, csak három csapatkönyvtárnál találunk emelkedést.

16. számú táblázat

Beíratkozott olvasók a csapatkönyvtárakban

	2001	2002	2003	2004	2005	Változás (%) 2001–2005	Változás (fő) 2001–2005
a)	225	327	297	473	544	241,78	+319
b)	n. a.	374	396	417	464	124,06	+90
c)	n. a.	400	622	634	543	135,75	+143

- a) MH Támogató Ezred 3. Üzemeltető Osztály Könyvtár Budapest
 b) MH 86. Szolnok Helikopter Ezred Csapatkönyvtár Szandaszőlős Szolnok
 c) MH 25. Klapka György Könnyű Lövészdandár Könyvtár Tata

17. számú táblázat

Személyes használat

MIND = 38, HUZ = 14 könyvtár

	2001	2002	2003	2004	2005	Változás (%) 2001–2005	Változás (eset) 2001–2005
MIND össz.	19 136	56 839	94 966	97 707	87 419	456,83	+68 283
MIND átlag	3 827	3 343	3 517	3 152	3 122	81,58	-705
HUZ össz.	19 136	45 012	48 974	49 777	44 461	232,34	+25 325
HUZ átlag	3 827	3 215	3 767	3 556	3 176	82,98	-651

A szokásos módon túltéve magunkat az első év, 2001 adatán (emlékszünk: kevés adatszolgáltató átlaga) a kép nem is olyan vészes, mint első pillantásra gondolná az ember. Annyi átszervezési hercehurca után ez a pár százalékos csökkenés nem is rossz eredmény.

18. számú táblázat

Távhasználat

MIND = 38, HUZ = 14 könyvtár

	2003	2004	2005	Változás (%) 2001–2005	Változás (eset) 2001–2005
MIND össz.	3 655	3 965	4 441	121,50	+786
MIND átlag	406	360	404	99,51	-2
HUZ össz.	2 766	3 138	3 412	123,36	+646
HUZ átlag	461	523	569	123,36	+108

Tipikusan inadekvát adat. A használat ezen formája elsősorban a Honvédelmi Minisztérium Kulturális Szolgáltató Kht. – Stefánia Kulturális Központ Könyvtárának, de lényegében még a következő két tudományos könyvtárnak: az MH Légierő Parancsnokság Szakkönyvtárának és az MH Térképész Szolgálat Könyvtárának köszönhető.

19. számú táblázat

Kölcsönzött dokumentum

MIND = 38, HUZ = 14 könyvtár

	2001	2002	2003	2004	2005	Változás (%) 2001–2005	Változás (db) 2001–2005
MIND össz.	46 272	120 325	183 129	180 285	167 967	363,00	+121 695
MIND átlag	11 568	7 078	6 783	5 816	5 999	51,86	-5 569
HUZ össz.	46 272	108 921	101 889	109 484	102 797	222,16	+56 525
HUZ átlag	11 568	7 780	7 838	7 820	7 343	63,47	-4 225

Ha eltekintünk is az első év bizonytalanabb adatközlésétől, látható az erőteljes csökkenés. Nem is csodálható ez a jelenség:

1. a könyvkölcsönzés volumene az egész könyvtári rendszert jellemzi;
2. az örökös átalakítások, összevonások, átszervezések nemcsak a könyvtárat (és a könyvtárosokat), hanem a használókat is elbizonytalanítják (a könyvtár gyakran van zárva a belső munkák, pl. átleltározás miatt).

A 15–18. táblázatokat áttekintve: a forgalmi adatokat a magyar viszonyokkal összevetve az jut eszembe, hátra van a „fekete leves”. Az addigi paraméterek mind a működés feltételeit jellemezték (input), méghozzá átlagon felüli számokat produkálva, vagyis a feltételek adottak, sőt esetenként igen jók a sikeres működéshez. Ennek fényében érthetetlen a honvédségi könyvtárak alacsony forgalma.

Mind a munkahelyi könyvtárak átlagai, mind országos átlagok jócskán meghaladják a honvédségi könyvtárak átlagait.

20. számú táblázat

Átlagforgalom

	Honvédségi könyvtárak	Egyéb könyvtárak			Az egyéb könyvtárak a honvédségi könyvtárak %-ában (től-ig)
		Települési könyvtárak	Munkahelyi könyvtárak	Az összes magyarországi könyvtár	
Beíratkozott olvasó	412	509	597	630	124–152
Személyes használat	3176	6 459	4 512	7 833	142–247
Kölcsönzött dokumentum	7343	10 768	10 969	10 810	147–149

Pusztán a számok alapján aligha lehetünk okosak. Ezek mindenesetre magukért beszélnek, egymást erősítik; csak az okokról nem világosítanak föl. Mégsem olyan népszerű a könyvtár a szolgálók között, mint azt feltételeztem? Vagy a sok át-szervezés, hurcolkodás, az ezzel járó sok zárva tartás az ok? Annyi bizonyos, hogy nem az állománnyal van baj, a beszerzés és a beszerzett darabszám – főntebb láttuk – kimagasló. Van elég könyvtáros is, sok a számítógép, gyakorlatilag mind internetes. A könyvtárak tehát csábítóak (annak kellene lenniük).

Talán a helyi viszonyok, körülmények alapos fölmérése, néhány reprezentatív könyvtár helyszíni vizsgálata, a könyvtárosok, a szakemberek meginterjúvolása segítene az árnyaltabb, pontos kép kialakításában.

Jövő

A haderőreform nyomán kialakult a Magyar Honvédség könyvtári rendszerének stratégiai koncepciója.** Ez a következőképpen vázolható fel:

2003-ban a könyvtárakkal (is) foglalkozó Honvédelmi Minisztérium Humánpolitikai Főosztálya kidolgozta a már korábban megalapozott Hadtudományi Szakirodalmi Integrált Információs Rendszer (HSZIIR) koncepcióját. Ez közös automatizációs tervre alapozott, központi hadtudományi adatbázis építését célozta meg. Az adatbázis alkalmazásának széleskörű kiterjesztése előfeltételezte a HSZIIR szervezeti modelljének megalkotását, hogy az önkéntes haderőre történő áttérést támogató korszerű tudományos és szakinformációs rendszer jöjjön létre a szakkönyvtárak és a csapatkönyvtárak együttműködésével.

A HSZIIR szervezeti modellje

1. Vezető (gyűjtő, elosztó) könyvtár, amely a rendszer koordinációját látja el mind informatikai, mind könyvtárszakmai, mind szervezeti kérdésekben.

** Huszár Katalin: Könyvtári helyzetkép a haderő-átalakítás tükrében. = Hadtudomány, 16. évf. 2006/1–2. 139–143. p.

Ezt – kondíciói alapján – a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem Egyetemi Központi Könyvtára végzi:

- a közös elektronikus katalógus rendszergazdája,
- az egységes formai és tartalmi feltárás követelményeinek meghatározója,
- a felhasználói jelszavak koordinátora.

2. Transzmissziós vagy közvetítő könyvtárak (katonai szakkönyvtárak):

A közvetítő könyvtárak a rendszer autonóm tagkönyvtárai. Gyűjtik, feltárják és szolgáltatják a tudományos irodalmat. Például HM Technológiai Hivatal Haditechnikai Könyvtár, MH Egészségvédelmi Intézet Tudományos Könyvtár, MH Légierő Parancsnokság Szakkönyvtár, MH Összhaderőnemi Logisztikai és Támogató Parancsnokság Jobbik István Szakkönyvtár.

3. Receptor, azaz fogadó könyvtárak (csapatkönyvtárak).

Bekapcsolásuk a rendszerbe a felhasználói kör kiszélesítését szolgálja, ugyanis a csapatkönyvtárak a haderő-átalakítás következtében elveszítették eredeti, közművelődési funkciójukat: állományukkal már nem kell a katonának általános műveltségének hiányosságait pótolni, a szerződéses állomány is munkahelyének tekinti a laktanyát, és szórakozási igényét máshol keresi. A jövőben az állománygyarapításnál indokolt eltérbe helyezni a szakirányú fejlesztést, és a HSZIIR-be való bekapcsolódásukkal mintegy információs központtá válhatnak a laktanyákban. A közművelődés a laktanyán kívül, az önkormányzat által fenntartott nyilvános könyvtárak igénybevételével oldható meg. Ezért a könyvtárak felesleges dokumentumállományát a lehető legjobb helyre, az önkormányzati könyvtáraknak folyamatosan átadják.

Somogyi József

A Füzéki István Emlékérem 2007. évi díjazottja

KATSÁNYI SÁNDOR,

a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár nyugalmazott fősztályvezetője.

A díjjátadó ünnepségen Dippold Péter, az Országos Széchényi Könyvtár tudományos igazgatója méltatta '56 jelentőségét. A díjazottat Törökné Jordán Katalin, a Könyvtári Intézet munkatársa laudálta. A méltató szerint Katsányi Sándor maga is Füzéki István nemzedékéhez, egyetemi hallgató társaihoz tartozott, illetve a kitüntetett könyvtártörténeti munkásságáért, a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárban végzett kiemelkedő szolgáltatásfejlesztési tevékenységéért, valamint sok évtizedes oktató munkájáért nyerte el a magas elismerést.

A kitüntetéshez szívből gratulálunk!

„ha meg akarunk felelni e kihívásoknak,
követnünk kell
a változásokat, tetszik, nem tetszik.”

Interjú Buzai Csabával, „Az év fiatal könyvtárosa”-val

A fenti idézet „Az év fiatal könyvtárosa” elnevezésű pályázat díjnyertes pályaművéből (Blog a könyvtárban http://blog.justhvk.hu/wp-content/uploads/2007/07/blog_es_kvtar.doc) való, és akár az egész munka mottója lehetne. Nos, a 2007. év fiatal könyvtárosa, az orosházi Buzai Csaba valóban követi a változásokat. Jómagam is élvezte az internet adta lehetőségekkel, némi „nyomozást” végeztem az interjúnk előtt, és mindabból, amit interjúalanyomról találtam a világhálón, egy igen aktív, sokoldalú fiatalember képe rajzolódott ki előttem, aki tetteivel is bizonyítja fenti téziséit. Magával ragadott életszagú írása, amelyben nem csupán az első hazai könyvtári blogról, az orosházi könyvtár webnaplójáról, de arról is ír, hogyan élnek az ottani kollégák a XXI. századi technika egyéb lehetőségeivel, hogy kapcsolatot teremtsenek a potenciális olvasókkal, használókkal, különösen a fiatalokkal. Kíváncsivá tettek a helybeliek elismerő szavai is: „... a Gutenberg-galaxis helyi papjai érték a XXI. századot.”

– *Hogyan nyerted el „Az év fiatal könyvtárosa” címet? Mit tartalmazott a pályázatod?*

– Ez már a harmadik év volt, hogy pályáztam, azaz nem hagytam magam könnyen lerázni... Az első két évben a PR és a könyvtár kapcsolatát boncolgattam, azonban idén váltottam. Egyfelől úgy gondoltam, hogy bár a pályázati kiírás lehetővé teszi, de talán nem kellene újra erőltetni a kétszer már elhasalt pályázatot, másfelől meg igen aktuális téma került az érdeklődési körömbe: a blogok világa. A könyvtárunk 2006 szeptembere óta működteti a saját blogját (<http://blog.justhvk.hu/>), ezért úgy éreztem, összegyűlt már annyi tapasztalat, amelyet érdemes lenne megosztanom a kollégákkal. A dolgozat arról szól: miért jó a könyvtárnak, ha blogot ír. A dolgozathoz három ajánlást is kellett csatolni. Ajánlóim Barátné Hajdu Ágnes, a Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógiai Kara könyvtártudományi tanszékének vezetője, Csányiné Kádár Tünde, orosházi vezető tanácsos és Hotoráné Fekete Gabriella könyvtárigazgató voltak.

Miért is jó hát a könyvtárnak, ha blogot ír?

– Először is nézzük a blog előnyeit! A könyvtár szempontjából: könnyű létrehozni egy blogot, és utána könnyű publikálni a postokat. Nem kell hozzá semmi

szakértelem, semmi pénz, elég csupán a lelkesedés. Az olvasó szempontjából pedig: könnyű a postokra reagálni (konkrétábban: könnyű a könyvtárossal felvenni a kapcsolatot). A weblapot ismerjük, nekünk is van, de elég hamar rájöttünk, hogy az olvasó informálására sokkal kötetlenebb és lazább megoldást kínál a blog. A weblapló ráadásul a fiatalok körében is népszerű műfaj, sokan írják, és akik írják, azok olvassák is másokét. A blog szinte megköveteli a közvetlenebb stílust, ami a hivatalos, „Tisztelt olvasóink...”-szerű hangnem után felüdülés nemcsak az olvasóknak, de nekünk, könyvtárosoknak is. A blog közelebb hozza a könyvtárhoz az olvasót, hiszen a használó látja, hogy éppen mit olvas, éppen min dolgozik, és éppen mi foglalkoztatja a könyvtárost. Az olvasó első kézből értesülhet arról, hogy milyen programok lesznek a könyvtárban, az milyen szervezést igényel, és később, hogy mindez hogyan sikerült. Egyébként mi a blogunkkal nemcsak a jelenlegi és potenciális olvasóinkat, de a könyvtári szakmát is szeretnénk volna megszólítani, hogy elmondhassuk neki is, éppen mi foglalkoztat bennünket, orosházi könyvtárosokat. A blog – mint napló – kiváló lehetőség a könyvtár történetének archiválására is. a bejegyzésekkel és hozzá tartozó fotókkal együtt.

– *Jó ötlet, hogy a többek között program- és könyvajánlókat is tartalmazó bejegyzésekben például az állománygyarapításhoz is kértétek az olvasók véleményét. Mennyire éltek, élnek a használók ezzel a lehetőséggel, nemcsak ebben a kérdésben, másban is, mennyire interaktív, egyáltalán mennyire népszerű a blog?*

– Valóban, még az állománygyarapítás során is kértük a blogolvasók javaslatait, sőt kísérleti jelleggel már olvasót is kértünk arra, hogy írjon bejegyzést a blogra. Hazudnék, ha azt állítanám, hogy ilyenkor tömeges az érdeklődés, de bizakodó vagyok, rövidesen talán az lesz. Itt jegyezném meg, hogy a blog egyik nagyszerű tulajdonsága a „kommentelési” lehetőség, és mindez azért is roppant érdekes, mert nem csak a legfrissebb postokra jöhet kommentálás: hónapokkal korábban írt bejegyzésekre szoktak érkezni új és új megjegyzések, így indítva újabb és újabb vitákat.

– *A blogon kívül milyen más ötletekkel próbáljátok felhívni a figyelmet a könyvtárra, hogyan próbáltok megnyerni még több potenciális használót, olvasót? Hogyan is követitek a változásokat, amelyek a könyvtárak számára olyan nagy kihívást jelentenek manapság?*

– Nem a blog az egyetlen módja, hogy az olvasók interneten keresztül kapcsolatba lépjenek velünk. A valós idejű kommunikáció jegyében van Skype és Messenger elérhetőségünk, de ami talán fontosabb, munkaidőben honlapunkon keresztül bármikor, bárki tehet fel kérdéseket, kérhet információt vagy hosszabbítást – azonnal tudunk intézkedni. Igyekszünk mindig figyelemmel kísérni az aktuális webkettes trendeket, és ha jó ötletet látunk, próbáljuk felhasználni a könyvtárunkban. Uthalhatnék még az iwiw-es jelenlétre, az on-line képtárunkra, vagy éppen a <http://del.icio.us/justhvk> címen található publikus linkajánlónkra.

– *Térjünk vissza egy kicsit a blog előtti életedre. Mióta dolgozol könyvtárosként? Melyik a legkedvesebb könyvtári munkád?*

– 1995 óta dolgozom a könyvtárban, ebből is látszik, hogy annyira már nem is vagyok „ifjú könyvtáros”. A több mint tíz év alatt sok helyen kipróbálhattam

magam a könyvtáron belül, mígnem 1999-ben az akkor létrehozott KözPont nevű részben lettem tájékoztató könyvtáros. Itt egyebek között internettel, számítógépes szolgáltatásokkal várjuk a használókat, illetve számítógép-kezelői tanfolyamokat is szervezünk hosszú évek óta. Legkedvesebb könyvtári munkám az orosházi témájú cikkek keresése a Nemzeti Sportban, de ha nem akarok ennyire vicces lenni, akkor inkább azt válaszolnám: mindegy, csak kapcsolatban lehessen az olvasóval.

– *Melyik a legemlékezetesebb élményed a könyvtárról használóként és könyvtárosként?*

– Könyvtárosként egyértelműen „Az év fiatal könyvtárosa”-díj átvétele Szegeден, a vándorgyűlésen. Talán még a márciusi bloggertalálkozó, illetve egy „Nagy Könyv”-es rendezvény, ahol házigazdaként többek között Kamarás István volt a beszélgetőtársam, és nagyon jól éreztem magam. Használóként nem tudnék válaszolni, hiszen én diákként Kardoskúton és Szentesen voltam könyvtártag. Furcsa, de az orosházi könyvtárba már mint könyvtáros íratkoztam be.

– *Mivel foglalkozol még a könyvtárosi munkán kívül?*

– 1996-tól vagyok az Orosházi Élet újságírója, azaz másodállásban – többnyire sporttémájú – cikkeket írogatok. Főiskolásként nagyon foglalkoztatott az olvasókörök története, hiszen szülőfalum, Kardoskút a hódmezővásárhelyi pusztá része volt, ahol köztudottan nagyon nagy köri élet volt. Ráadásul annál a Hajdu Gézánál írhattam a szakdolgozatomat, akinél kevesen ismerik jobban az olvasókörök történetét. Ez a vonzalom most is megvan, remélem, lesz még lehetőségem néhány tanulmányt készíteni ebben a témában. És nagyon büszke vagyok rá, hogy 2001-ben Törköly József kollégámmal ketten írhattuk meg a *Kardoskút története* című monográfiát, amely az első ilyen településtörténeti kiadvány a községünkéről.

– *Milyen terveid vannak?*

– A könyvtárral kapcsolatos terveimet nagyban meghatározzák majd a most következő hónapok történései. A könyvtárunkat ugyanis el fogják költöztetni a mostani önálló épülethől a tavaly felújított művelődési ház első emeletére. Még kérdés, hogy mennyi helyet vehetünk igénybe. Ha a javaslatainkat figyelembe veszik a költözés során, akkor van rá esély, hogy megújulhatunk, és jelentősen tudjuk növelni a használóink számát. Az új hely talán még alkalmasabb lesz nagyszabású könyvtári rendezvények megtartására. Író-olvasó találkozókra, a „Nagy Könyv”-höz hasonló programokra gondolok, de mondjuk, egy szakmai rendezvény keretein belül akár vendégül láthatnánk a 3K szerkesztőit is. Emellett persze szeretném, ha a blogunknak továbbra is lenne létjogosultsága, azaz sokan olvasnák, és sokan kommentálnák a bejegyzéseket.

– *Hogyan látod a könyvtárak jövőjét?*

– Alapvetően optimista vagyok ez ügyben, ámbár nehéz úgy pozitívnak lenni, hogy helyi szinten éppen óriási a bizonytalanság. Persze tudjuk, megváltoztak a könyvtár feladatai, de ez egyáltalán nem baj, hiszen azt jelzi, most is vannak feladataink. Minden rajtunk, könyvtárosokon múlik, és leginkább ezért vagyok optimista. A tapasztalt kollégákat már sokszor, sok helyen dicsértük, ezért most

hadd beszéljek a fiatalokról, akik – leginkább saját blogjaikban – kitűnő ötletekre és külföldi trendekre hívják fel a figyelmet. Elég csak a KLOG-os blogokra, és különösen Paszternák Ádámra vagy Takács Dánielre utalnom, akiktől nagyon sok jó tippet kaptam.

– *Álmaid könyvtára milyen lenne?*

– Remélem, a helyből, ahová költözünk, sikerül olyan könyvtárat alakítani, amire rámondhatom, igen, ez az álmaim könyvtára. Egy közösségi hely sok-sok használóval, régi és vadonatúj könyvekkel, vidám, kisimult arcú, felkészült, segítőkész könyvtárosokkal, tartalmas honlappal és olvasott bloggal.

– *Ha egy tündér teljesítené három kívánságod, mik lennének azok?*

– Maradjunk csak a könyvtárnál, és akkor az egészséget akár ki is húzhatjuk a listáról. Szóval a három kívánság: pénz, pénz és pénz. És akkor az álmaim könyvtárának sem ilyen fellengzős neve lenne, hanem sokkal konkrétabb. Úgy hívnák: Justh Zsigmond Városi Könyvtár.

– *Köszönöm a beszélgetést!*

Tóth Andrea